

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9226/2559

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ นายวรวงค์หรือปวิศหรือกานต์ อมาตยกุลจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 42, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 163, ป.อ. มาตรา 56

ย่อ / หลักกฎหมาย

การไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 42 เป็นกระบวนการพิจารณาหนึ่งเพื่อให้ทราบถึงกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ เหตุผลที่ทำให้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ตลอดจนความประพฤติของลูกหนี้ว่าได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใด ซึ่งเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 หรือตามกฎหมายอื่นเกี่ยวกับการล้มละลาย จำเลยจึงต้องให้การตามความเป็นจริง เมื่อจำเลยทราบดีว่าตนเองเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกของเจ้ามรดกและศาลแพ่งยังมีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกับทายาทอื่นอีกด้วย จำเลยมีหน้าที่ต้องแจ้งแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งแต่ขึ้นชี้แจงกิจการและทรัพย์สินถึงสิทธิของจำเลยในทรัพย์สินมรดกแม้จะยังไม่มีการแบ่งหรือการจัดการและแม้จำเลยจะได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับทายาทอื่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินมรดกรวม 2 ฉบับ ก็ตาม จำเลยไม่อาจอ้างได้ว่า จำเลยไม่น่าจะได้รับทรัพย์สินมรดกเนื่องจากเมื่อคำนวณทรัพย์สินมรดกและหนี้ของกองมรดกแล้ว จำเลยคิดว่าไม่มีทรัพย์สินมรดกเหลือ จึงไม่แจ้งเรื่องดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ดังนั้น การที่จำเลยเบิกความในการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยต่อศาลโดยไม่แจ้งว่าจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับทรัพย์สินมรดกดังกล่าว ทั้งที่มีหน้าที่ต้องตอบคำถามของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำเลยมีอยู่ และมีสิทธิที่จะได้รับมาทั้งหมดโดยละเอียด จึงเป็นการละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองต่อศาล จึงมีความผิดตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 163 (2) ประกอบมาตรา 42

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 163 (2) ประกอบมาตรา 42 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลล้มละลายกลางพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 163 (2) ประกอบมาตรา 42 จำคุก 8 เดือน จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังยุติได้ว่า วันที่ 14 ธันวาคม 2536 นายบุญวงศ์ บิดาของจำเลยถึงแก่ความตาย โดยมีจำเลยเป็นทายาทที่มีสิทธิได้รับมรดกตามพินัยกรรมร่วมกับทายาทอื่น วันที่ 16 มีนาคม 2537 ศาลแพ่งมีคำสั่งตั้ง พันโทอนุวงศ์ นางสาววรศิริ นายเชิดชาย นางวรวงศ์ศิริ และจำเลยร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกของนายบุญวงศ์ จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับทายาทอื่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินมรดกรวม 2 ฉบับ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดในคดีหมายเลขแดงที่ ล. 984/2544 จำเลยทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดแล้ว วันที่ 29 พฤศจิกายน 2544 จำเลยให้การสอบสวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้จำเลยล้มละลายและกำหนดนัดไต่สวนจำเลยในฐานะลูกหนี้โดยเปิดเผยในวันที่ 25 มิถุนายน 2545 เมื่อถึงวันนัดศาลล้มละลายกลางไต่สวนลูกหนี้โดย วันที่ 14 มกราคม 2546 พันเอก

อนุวงศ์ ยื่นคำร้องขอคัดสำเนาเอกสารต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อนำไปใช้ในการยื่นคำร้องขอ
ถอดถอนจำเลยออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกร่วมของนายบุญวงศ์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมี
คำสั่งให้พ้นเอกอนุวงศ์แถลงเพิ่มเติมเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกที่จำเลยมีสิทธิได้รับต่อ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และมีหมายเรียกจำเลยมาให้การสอบสวนเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกที่มีสิทธิ
จะได้ดังกล่าว วันที่ 14 มีนาคม 2546 ศาลแพ่งมีคำสั่งถอนจำเลย นางวรณศิริ และนายเชิดชาย
ออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกร่วมของนายบุญวงศ์ วันที่ 22 เมษายน 2546 จำเลยมาให้การ
สอบสวนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และวันที่ 21 พฤษภาคม 2551 ให้การเกี่ยวกับเรื่อง
ทรัพย์สินมรดกต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ วันที่ 21 พฤษภาคม 2551 พ้นเอกอนุวงศ์ ยื่นคำร้องต่อ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในความผิดตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 จากการที่จำเลยปกปิดไม่แจ้งแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
และหรือที่ประชุมเจ้าหนี้ว่าตนเองมีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดก เพื่อไม่ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการสอบสวนแล้วเห็นควรดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ในชั้นสอบสวนจำเลยให้การ
ปฏิเสธ วันที่ 22 เมษายน 2552 พ้นเอกอนุวงศ์ในฐานะผู้จัดการมรดกร่วมของนายบุญวงศ์ ส่งมอบ
เงินจำนวน 5,300,868.50 บาท ที่จำเลยมีสิทธิได้รับจากกองมรดกแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การ
ไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 42 เป็นกระบวนการ
พิจารณาหนึ่งเพื่อให้ทราบถึงกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ เหตุผลที่ทำให้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
ตลอดจนความประพฤติของลูกหนี้ ว่าได้กระทำความหรือละเว้นกระทำการใด ซึ่งเป็นความผิดตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 หรือตามกฎหมายอื่นเกี่ยวกับการล้มละลาย จำเลยจึงต้อง
ให้การตามความเป็นจริง ทั้งนี้ เมื่อได้ความว่า จำเลยทราบดีว่าตนเองเป็นทายาทซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้
รับมรดกของนายบุญวงศ์ ทั้งวันที่ 16 มีนาคม 2537 ศาลแพ่งมีคำสั่งตั้ง พ้นโทอนุวงศ์ นางสาววรศิ
รี นายเชิดชาย นางวรณศิริ และจำเลยร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกของนายบุญวงศ์ จำเลยมีหน้าที่จะ
ต้องแจ้งแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งแต่ขั้นชี้แจงกิจการและทรัพย์สินถึงสิทธิของจำเลยใน
ทรัพย์สินมรดก แม้ทรัพย์สินมรดกยังไม่มี การแบ่งหรือการจัดการ และจำเลยจะทำสัญญา
ประนีประนอมยอมความกับทายาทอื่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินมรดกรวม 2 ฉบับ ในวันที่ 2
เมษายน 2544 ก็ตาม จำเลยไม่อาจอ้างได้ว่า จำเลยไม่น่าจะได้รับทรัพย์สินมรดกเนื่องจากเมื่อคำนวณ
ทรัพย์สินมรดกและหนี้ของกองมรดกแล้วจำเลยคิดว่าไม่มีทรัพย์สินมรดกเหลือ จึงไม่แจ้งเรื่องดังกล่าวต่อ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ดังนั้น การที่จำเลยเบิกความในการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยต่อศาลโดย
ไม่แจ้งว่าจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับทรัพย์สินมรดกดังกล่าว ทั้งที่จำเลยมีหน้าที่ต้องตอบคำถามของ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำเลยมีอยู่และมีสิทธิที่จะได้รับมาทั้งหมด
โดยละเอียด จึงเป็นการละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองต่อ
ศาล พยานหลักฐานของจำเลยจึงไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้
ว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง การที่ศาลล้มละลายกลางกำหนดโทษให้จำคุกจำเลย 8 เดือน
นับว่าเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว แต่เมื่อปรากฏว่าจำเลยไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน และ
กองทรัพย์สินได้รับเงินจากทรัพย์สินมรดกในส่วนของจำเลยแล้ว จึงสมควรขอการลงโทษแก่จำเลย
เพื่อให้โอกาสกลับตัวประพฤติตนเป็นพลเมืองดีต่อไป ที่ศาลล้มละลายกลางไม่ขอการลงโทษจำคุก
แก่จำเลยนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา พิพากษาแก้เป็นว่า โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มี

กำหนด 1 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษา
ศาลล้มละลายกลาง

องค์คณะ

ทวิศักดิ์ ทองรักดี · ทศนีย์ จันสัจจัย ธรรมเกณท์ · สุทธินันท์ เสียมสกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/9226/2559>